

Sygn. akt *XVC 279/16*

Gdańsk, dnia 17 marca 2017 r.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy w Gdańsku XV Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Weronika Klawonn

Protokolant: st. Milena Gołaś

po rozpoznaniu 10 marca 2017 r. na rozprawie

sprawy z powództwa J. Z.

przeciwko W. F.

o ochronę dóbr osobistych

1. zobowiązuje pozwanego W. F. do opublikowania na stronie „(...)” prowadzonej na portalu F. oświadczenia następującej treści:

„Ja niżej podpisany W. F., przepraszam Pana J. Z. za naruszenie dóbr jego osobistych przez narażenie na utratę zaufania publicznego jako pełniącego funkcję Wiceprezesa Zarządu (...) Wojewódzkiego związku (...), trenera I klasy oraz trenera koordynatora. Moje oświadczenia o tym, że Pan J. Z. dopuścił się kradzieży na szkodę (...) Klubu (...) były pozbawione podstaw.”

2. zasądza od pozwanego W. F. na rzecz (...) Hospicyjnego (...)im. Św. J. w S. kwotę 2000 zł. (dwa tysiące złotych) tytułem zapłaty odpowiedniej sumy na cel społeczny, płatną w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie opóźnienia płatności.

3. oddała powództwo w pozostałym zakresie,

4. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 2260 zł. (dwa tysiące dwieście sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

I. Stanowiska stron

Stanowisko powoda.

Powód J. Z. pozwem skierowanym przeciwko W. F. domagał się ochrony dóbr osobistych przez:

- zasądzenie od pozwanego kwoty 10000 zł. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 marca 2016 r. do dnia zapłaty na rzecz (...) Hospicyjnego(...)im. Św. J. w S.

- zobowiązanie pozwanego do opublikowania na łamach gazety (...) w dziale dotyczącym wydarzeń sportowych oświadczenia następującej treści:

„Ja niżej podpisany W. F., niniejszym przepraszam Pana J. Z. za naruszenie dóbr osobistych poprzez pomówienie i narażenie na utratę zaufania publicznego jako pełniącego funkcję Wiceprezesa Zarządu (...) Wojewódzkiego Związku

(...), trenera I klasy oraz trenera koordynatora. Oświadczam, że pan J. Z. nie dopuścił się kradzieży na szkodę (...) Klubu (...), a moje oświadczenie w tym przedmiocie pozbawione były podstaw”

- zobowiązanie pozwanego do usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych poprzez usunięcie ze strony Nie dla zniszczenia (...) w S.”, prowadzonej na portalu społecznościowym F., wyżej wymienionego komentarza, którego jest autorem.

Podstawa faktyczna żądania:

27 stycznia 2016 roku pozwany opublikował na stronie „(...)” prowadzonej na portalu społecznościowym F. komentarz następującej treści:

(...)Panie P. od samego początku pan kłamie 1. Jest pan z przedstawicielami J. K. prezydenta S. wskazanym przez niego i wykonującym jego polecenia a nie kuratorem wyznaczonym przez Sąd. Kłamstwa od 2 do 50 opiszę później. Kłamstwo 51. 21 stycznia 2016 w roku Sędzia K. SR Gdańsk-Północ VIII Wydział Cywilny KRS swoim zarządzeniem zobowiązała pana w terminie 14 dni do złożenia oświadczeń niezbędnych do uzyskania wpisu użytkownika wieczystego w Sądzie Rejonowym w Sopocie. Proszę dokonać wpisów księgach wieczystych użytkownika wieczystego gruntów od wartości 20 milionów zł na rzecz (...) i zrezygnować z funkcji przedstawiciela. Kłamstwo 52 W dniu 15 stycznia 2016 roku wystąpił pan do sądu rejon rejestrowego o wpis na że (...) te prowadzi działalność gospodarczą i dzierżawa na poziomie 4000 zł rocznie, ale podatek od nieruchomości wzrośnie do o 100 000 zł rocznie Gratuluję samopoczucia ale pańskie działania oraz J. K., W. i Z. P., F., K. to zwykła kradzież majątku o wartości 20 - 80 milionów zł z majątku (...) Klubu (...).

Powód pełni funkcję Wiceprezesa Zarządu Wojewódzkiego (...) Wojewódzkiego Związku (...). Swoje obowiązki wypełnia w sposób sumienny, dbając do dobre imię Wojewódzkiego Związku oraz jego członków i klubów sportowych.

Powód pełni także funkcję dyrektora sportowego S. (...) Klub, trenera koordynatora, jak również trenera I klasy, mając na co dzień kontakt z sympatykami (...) oraz graczami, związanymi z trójmiejskimi klubami sportowymi.

Powołany komentarz zamieszczony przez pozwanego na platformie społecznościowej, o niegraniczonym zasięgu, związanej z trójmiejskim (...), naraża powoda na utratę zaufania wśród sympatyków tego sportu, nie tylko na P., ale także na terenie całego kraju, jak również na utratę opinii osoby godnej zaufania oraz profesjonalnej we współpracy z innymi podmiotami, w tym także w zakresie wydawania środków publicznych.

Powód wezwał pozwanego do uiszczenia kwoty 5000 zł. na rzecz (...) Hospicyjnego (...) im. Św. J. w S.. W odpowiedzi pozwany wskazał, że powód nie udowodnił, że to właśnie pozwany jest autorem wypowiedzi. Odmówił uwzględnienia roszczeń powoda.

Podstawa prawna żądania.

Powód jako podstawę prawną swoich żądań wskazał art. 23 i 24 k.c

Stanowisko pozwanego.

Pozwany W. F. w odpowiedzi na pozew (k.32) wniósł o oddalenie powództwa.

Zaprzeczył, aby był autorem wpisu na F., z którego treści powód wywodzi swe roszczenia.

Użyte w wypowiedzi słowo kradzież nie może być rozumiane w sposób dosłowny, jako przestępstwo z art. 278 k.k., lecz w sposób potoczny, jako przywłaszczenie, używanie cudzej rzeczy, czy prawa bez wymaganej zgody. Wypowiedź dotyczy zasadniczo prawa użytkownika wieczystego.

Wskazana wypowiedź ma charakter ocenny, wartościujący. Nie podlega kryterium prawdziwości lub fałszu.

W treści wpisu powód J. Z. został wymieniony wśród szeregu innych osób których łączna działalność stanowiła „kradzież majątku (...) Klubu (...)”. We wpisie nie wskazano, że powód dokonał tej kradzieży, lecz, że mógł mieć w tym swój udział.

Dalej pozwany opisał zdarzenia związane z dzierżawą gruntów przez (...) Klub (...) od Miasta S., zawieszeniem Zarządu (...) na mocy postanowienia Sądu, działalnością W. P., jako przedstawiciela (...) powołanego również na mocy postanowienia Sądu, w szczególności nie podjęcia działań zmierzających do ujawnienia prawa użytkownika wieczystego na rzecz (...), utworzenia S. (...) Klub i zawarcia przez niego umów dzierżawy nieruchomości z których wcześniej korzystał (...).

Powód J. Z., korzystając z autorytetu pełnionych przez siebie funkcji „odwiedzał” rodziców zawodników, przedkładając im do podpisania zgody na przeniesienie do S. (...) Klub.

Pozwany podkreślił, że powód jako jeden z założycieli S. (...) Klub, a zarazem Prezes Zarządu (...) Wojewódzkiego Związku (...) brał aktywny udział we wspomoczeniu działań zmierzających do całkowitego przejęcia majątku (...) Klubu (...), jego zawodników, pracowników. Występował z licznymi wnioskami do (...) Związku (...) m.in. w celu przeniesienia członków (...) Klubu (...) do S. (...) Klub. J. Z. brał aktywny udział w doprowadzeniu do faktycznej likwidacji działalności statutowej, sortowej (...) Klubu (...), zawieszenia jego działalności i wprowadzenia w miejsce (...) Klubu (...) nowego stowarzyszenia – (...), którego sam jest członkiem.

II. Podstawa faktyczna wyroku.

Pozwany W. F. na swoim profilu na F. zamieścił w dniu 27 stycznia 2016 r. wpis następującej treści.

(...)Panie P. od samego początku pan kłamie 1. Jest pan z przedstawicielami J. K. prezydenta S. wskazanym przez niego i wykonującym jego polecenia a nie kuratorem wyznaczonym przez Sąd. Kłamstwa od 2 do 50 opiszę później. Kłamstwo 51. 21 stycznia 2016 w roku Sędzia K. SR Gdańsk-Północ VIII Wydział Cywilny KRS swoim zarządzeniem zobowiązała pana w terminie 14 dni do złożenia oświadczeń niezbędnych do uzyskania wpisu użytkownika wieczystego w Sądzie Rejonowym w Sopocie. Proszę dokonać wpisów księgach wieczystych użytkownika wieczystego gruntów od wartości 20 milionów zł na rzecz (...) i zrezygnować z funkcji przedstawiciela. Kłamstwo 52 W dniu 15 stycznia 2016 roku wystąpił pan do sądu rejon rejestrowego o wpis na że (...) te prowadzi działalność gospodarczą i dzierżawa na poziomie 4000 zł rocznie, ale podatek od nieruchomości wzrośnie do o 100 000 zł rocznie Gratuluję samopoczucia ale pańskie działania oraz J. K., W. i Z. P., F., K. to zwykła kradzież majątku o wartości 20 - 80 milionów zł z majątku (...) Klubu (...).

(dowód: wydruk wpisu k. 14, wydruk profilu pozwanego k. 15 – 16, wydruk „(...)”k. 100 i nast)

Pozwany interesuje się sporem pomiędzy Prezydentem Miasta S. a (...) Klubem (...) na tle dzierżawy gruntów, na których usytuowane są (...) i inne obiekty w S.. W jego przebiegu doszło jesienią 2015 r. do zawieszania przez Sąd na wniosek Prezydenta miasta S. dotychczasowego Zarządu (...), powołania jako osoby uprawnionej do prowadzenia bieżących spraw W. P., wypowiedzenia dotychczasowej umowy dzierżawy nieruchomości. Następnie założono nowe stowarzyszenie – (...), które wydzierżawiło teren od miasta i przejęło zawodników z (...) Klubu (...). Toczą się na tym tle liczne postępowania karne i cywilne.

(okoliczności bezsporne)

Powód był członkiem (...) Klubu (...). Sprawował funkcję wiceprezesa Zarządu. Obecnie jest dyrektorem sportowym S. (...) Klub. Podejmował działania zmierzające do przejęcia zawodników (...) przez S. (...) Klub. Rozmawiał z rodzicami zawodników. Przedstawiał do podpisania deklaracje.

(okoliczność bezsporna, vide zeznania powoda rozprawa 9 stycznia 2017 r. adn. 00:05: 18)

Powód jest także Wiceprezesem Zarządu (...) Wojewódzkiego Związku (...). W ramach tej funkcji podejmuje działania, które wiążą się z wydatkowaniem publicznych pieniędzy i zawieraniem umów dotyczących działalności sportowej, w tym szkolenia dzieci i młodzieży.

(okoliczność bezsporna, vide wydruk KRS k. 17 i nast.).

Powód o treści wpisu pozwanego z 27 stycznia 2016 r. dowiedział się od znajomych ze środowiska (...), zainteresowanych sporem wokół (...) w S.. Znajome osoby, niekiedy w żartach nawiązywały do treści wpisu, sugerując, że powód osiągał korzyści majątkowe w związku z zaistniałą sytuacją (...). Również dziennikarze przeprowadzający rozmowy z powodem sugerowali osiągnięcie przez niego korzyści. Treść wpisu naruszyła zaufanie do powoda, jaki cieszył się on wśród zawodników i ich rodziców.

(Dowód: zeznanie powoda, rozprawa 9 stycznia 2017 r. adn. 00:05: 18)

Powód pismem z dnia 22 lutego 2016 r. wystosował wobec pozwanego przedsądowe wezwanie do zapłaty, powołując się na naruszenie dóbr osobistych wpisem z 27 stycznia 2016 r. Pozwany udzielając odpowiedzi na wezwanie wskazał, że powód nie posiada dowodów jakoby to pozwany był autorem inkryminowanego wpisu. Odmówił spełnienia żądań.

(Okoliczność bezsporna: wezwanie do zapłaty k. 23, odpowiedź k. 27)

III. Ocena dowodów.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o przeprowadzenie dowodów z szeregu dokumentów, których jednak nie załączył do pozwu. Ponadto wniósł o przesłuchanie świadków, nie wskazując, na jakie okoliczności świadkowie ci mieliby zeznawać (art. 258 k.p.c.). Pozwany pomimo wezwania i stosownego pouczenia nie stawiał się na pierwszej rozprawie celem złożenia wyjaśnień w trybie art. 212 k.p.c.

Sąd na rozprawie 24 sierpnia 2016 r. w trybie art. 207 § 3 k.p.c. zobowiązał pozwanego do złożenia pisma przygotowawczego ze wskazania dokładnych twierdzeń opisujących działania powoda, z których wynikałoby, że brał udział we wspomaganiu przedsięwzięć zmierzających do całkowitego przejęcia majątku (...) Klubu (...), a także do oznaczenia okoliczności, na które mieliby zeznawać powołani świadkowie. Do zobowiązania załączono stosowne pouczenie. Przesyłka dla pozwanego była awizowana i nie została podjęta w terminie.

Na rozprawie 7 października 2016 pozwany również nie stawiał się (zawiadomienie awizowano). Sąd wobec niesprecyzowania tezy dowodowej oddalił wnioski pozwanego o przesłuchanie świadków G. K., K. K. (2), D. D., B. J., L. K..

Powód nie przedstawił twierdzeń dotyczących działań powoda, z których by wynikało, że brał o n udział w przejmowaniu majątku (...), ani też dla dowodu z zeznań świadków.

Sąd odroczył rozpoznanie sprawy do 9 stycznia 2017 r. celem przeprowadzenia dowodu z przesłuchania stron. Sąd doręczył pozwanemu wezwanie ze stosownym pouczeniem o treści art. 214¹k.p.c. , o treści art. 299, 300 i 302 k.p.c.

W dniu 9 stycznia 2017 r. pozwany poinformował telefonicznie sekretariat Wydziału o niestawiennictwie z powodu choroby. Pozwany nie przedłożył zaświadczenia od lekarza sądowego.

Na rozprawie w dniu 9 stycznia 2017 r. Sąd przeprowadził dowód z przesłuchania powoda na okoliczność krzywdy, jakiej doznał w wyniku zamieszczenia przez pozwanego komentarza na F., wpływu tego komentarza na jego działalność zawodową i społeczną, a także zasięgu komentarza.

Na tym posiedzeniu nastąpiło zamknięcie rozprawy i odroczenie publikacji wyroku. Pozwany faksem nadesłał zwolnienie lekarskie. Został pouczony (drogą mailową) o konieczności przedłożenia zaświadczenia od lekarza sądowego. W piśmie procesowym z 17 stycznia 2017 r. (k. 83) pozwany wniósł o wyznaczenie kolejnego terminu

rozprawy i uznanie jego nieobecności na rozprawie w dniu 9 stycznia 2017 r. za usprawiedliwioną. W uzasadnieniu wskazał, że nie został poinformowany o tym, jakie będą konsekwencje nieprzedstawienia zaświadczenia wystawionego przez lekarza sądowego. W szczególności pozwany zarzucił, że nie został pouczone, że rozprawa będzie prowadzona pod jego nieobecność, nie zostanie przesłuchany w charakterze strony i nastąpi zamknięcie rozprawy i wyrokowanie.

W ocenie Sądu pouczenie skierowane do pozwanego wraz z wezwaniem na rozprawę na dzień 9 stycznia 2017r. (k. 68) zawierało treści stosownych przepisów prawa, z których wynikało to, że w razie nieusprawiedliwionej nieobecności strony może nastąpić pominięcie dowodu z jej przesłuchania i podjęcie innych czynności procesowych. Można jednak zakładać, że treść tego pouczenia wobec jego redakcji skoncentrowanej jedynie na brzmieniu przepisów pozostała dla pozwanego niezrozumiała. Dlatego też, aby uniknąć ewentualnej nieważności postępowania z uwagi na pozbawienie pozwanego możliwości brony swych praw Sąd otworzył zamknięta rozprawę, wyznaczając kolejny termin celem przeprowadzania dowodu z przesłuchania pozwanego w charakterze strony.

Na rozprawie w dniu 10 marca 2017 r. pełnomocnik pozwanego złożył dokumenty, które zostały wymienione w odpowiedzi na pozew. Sąd oddalił wniosek o przeprowadzenie dowodu z tych dokumentów. W ocenie Sądu dowody te mają charakter spóźniony w rozumieniu art. 217 § 2 k.p.c.

W myśl art. 217 § 1 strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. § 2 stanowi, że sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich we właściwym czasie bez swojej winy lub, że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności.

Możliwość przytaczania twierdzeń i dowodów w toku rozprawy wynika z naturalnej dynamiki kontradiktoryjnego procesu cywilnego. W tym wypadku ocena, czy przytoczenie twierdzeń i dowodów nastąpiło bez zwłoki wymaga analizy sytuacji procesowej. W szczególności, czy istniała w kontekście dotychczas prezentowanych stanowisk stron (w zakresie żądań i twierdzeń) potrzeba przytoczenia określonego twierdzenia o stanie faktycznym lub dowodu, czy też potrzeba ta pojawiła się dopiero na skutek podjętych działań procesowych przez stronę przeciwną, względnie przez sąd z urzędu.

Każdorazowo więc do sądu będzie należała ocena, czy przytoczenie twierdzeń i dowodów przez stronę nastąpiło o czasie (bez zwłoki w kontekście danej sytuacji procesowej) czy też miało charakter spóźniony. O tym, czy strona powinna powołać twierdzenie lub dowód wcześniej decyduje to, czy twierdzenie lub dowód pozostaje w logicznym związku z uzasadnieniem jej żądania lub obrony koniecznym na danym etapie postępowania.

Strona zatem w toku sprawy, aż do zamknięcia rozprawy jest uprawniona do przytaczania twierdzeń i dowodów, ale może narazić się na to, że zostaną one ze względu na stan sprawy uznane za spóźnione.

Powołane przepisy art. 207 § 6 oraz 217 § 2 k.p.c. nakładają na Sąd obowiązek pominięcia spóźnionych twierdzeń i dowodów. Oznacza to, że twierdzenia spóźnione będą potraktowane tak, jakby nie zostały zgłoszone, zaś wnioski dowodowe oddalone.

Jak wynika jednak z przytoczonych przepisów Sąd może uwzględnić spóźnione twierdzenia i dowody w trzech sytuacjach:

- gdy brak zgłoszenia twierdzeń i dowodów nastąpił bez winy strony,
- gdy uwzględnienie twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w postępowaniu ,
- gdy występują inne wyjątkowe okoliczności.

Brak winy w podjęciu czynności zgłoszenia twierdzeń i dowodów winien być oceniany podobnie jak w ramach innych instytucji procesowych (np. przywrócenia terminu).

Przy ocenie, czy uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów spowoduje zwłokę w postępowaniu należy mieć na uwadze to, czy w wypadku uwzględnienia postępowanie trwałoby dłużej niż w wypadku pominięcia spóźnionych twierdzeń i dowodów.

Możliwość powołania się na wystąpienie innych wyjątkowych okoliczności jako podstawa uwzględnienia spóźnionych twierdzeń i dowodów jest wyrazem wzmocnienia dyskrecjonalnej władzy sędziego. Przykładowo do okoliczności takich można zaliczyć wyjątkową nieporadność strony czy realne ryzyko wydania wyroku w oparciu o oczywiście nieprawdziwe okoliczności.

Pozwany już w odpowiedzi na pozew powołał się na określone okoliczności faktyczne i przywołał dowody, nie załączając ich do pisma. Oznacza to, że był zorientowany bardzo dobrze w sytuacji (...) Klubu (...) oraz miał dostęp do dokumentów, na które się powoływał. Sam uznał potrzebę ich powołania już na etapie odpowiedzi na pozew, w reakcji na roszczenia zawarte w pozwie. Podkreślić przy tym należy, że wytoczenie powództwa w niniejszej sprawie było poprzedzone przedsądowym wezwaniem do zapłaty. Pozwany miał zatem czas, aby przygotować obronę i przedstawić dokumenty w odpowiedzi na pozew lub na pierwszej rozprawie. Ich złożenie na rozprawie ostatejnej (przeprowadzonej po otwarciu rozprawy) stwarzałoby konieczność odroczenia, celem umożliwienia powodowi zapoznania się z dokumentami i zajęcia wobec nich stanowiska. Pozwany nie powołał żadnych wyjątkowych okoliczności, które stwarzałyby konieczność uwzględnienia jego wniosku.

Ponadto w ocenie Sądu dokumenty te dotyczyły sporów pomiędzy (...) a Miastem S. na tle dzierżawy i użytkowania wieczystego nieruchomości, zawieszenia zarządu (...) i założenia nowego Stowarzyszenia (...) Klub – nie zaś działalności powoda. Nie miały więc znaczenia dla wykazania okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zwraca uwagę, że pozwany pomimo wezwań nie stawił się na trzy kolejne terminy rozpraw. Rzeczywistą obronę podjął dopiero po otwarciu zamkniętej rozprawy na nowo. Uwzględnienie jego wniosków sprowadzałoby się do przeprowadzenia całego postępowania od początku i zniweczenia działań procesowych podjętych w okresie od sierpnia 2016 do stycznia 2017 r.

Sąd przeprowadził dowody z wydruków wpisów na portalu F. dotyczące wpisu, z treści którego powód wywodzi swoje roszczenia. Sąd przeprowadził dowód z wydruków zrzutu ekranu załączonych do pisma powoda z 3 marca 2017 r. ze strony „(...)”. Wydruki te dotyczą publikacji z 3 marca 2017 r. toteż nie mogły zostać złożone wcześniej. Zawierają one pisy sygnowane imieniem i nazwiskiem pozwanego.

Sąd przeprowadził także dowód z przesłuchania stron.

Sąd dał wiarę zeznaniom powoda co do skutków publikacji dla jego działalności społecznej.

Sąd nie dał wiary zeznaniom pozwanego co do braku jego autorstwa wpisu sygnowanego jego imieniem i nazwiskiem. Powód jest związany z działalnością (...) Klubu (...). Z jego wypowiedzi, a także z treści odpowiedzi na pozew wynika, że jest żywo zainteresowany kwestiami związanymi z prawami (...) do nieruchomości w S.. Ma także emocjonalny negatywny stosunek do osób współpracujących z nowym stowarzyszeniem (...). Wpis jest sygnowany imieniem i nazwiskiem pozwanego. Ukazał się styczniu 201 r. Przez blisko rok pomimo kierowania wobec niego roszczeń pozwany nie podjął działań zmierzających do wyjaśnienia z administratorem kwestii rzekomego zamieszczenia wpisu pod jego nazwiskiem, czy też założenia fałszywego profilu. Pozwany wskazywał, że nie miał argumentów, aby domagać się usunięcia fałszywego profilu. Te działania podjął dopiero w styczniu 2017 r. (rozprawa 10 marca 2017 r, adn. 00:53:10). Pozwany twierdzi, że nie wie, jak działa F.. Z innej części jego zeznań wynika, że ma inne konto na F., potrafi przesyłać scany dokumentów (pierwsza strona pozwu) na inne strony F. „(...)”. Nie zareagował na posty wpisywane pod jego nazwiskiem.

Pozwany w zeznaniach wskazał jednak, że wpis miał miejsce w okresie w którym nastąpiło „bezzasadne wypowiedzenie umowy dzierżawy” (rozprawa 10 marca 2017 r. czas 00:50:00) i przytoczył szereg negatywnie ocenianych przez

pozwanego okoliczności, które jego zdaniem miały uzasadniać taki wpis. Dowodzi to emocjonalnego stosunku do sprawy i osobistego zaangażowania. Pozwany przyznał, że aktywnie uczestniczy w tej sprawie jako dziennikarz.

W ocenie Sądu te zeznania w kontekście braku autorstwa wpisu z 27 stycznia 2016 r. są niewiarygodne. Pozwany jest doskonale zorientowany w sytuacji (...). Ma jednoznaczny negatywny stosunek do działań Prezydenta S., W. P. i innych osób w zakresie dotyczącym praw do nieruchomości w S.. Przez ponad rok nie podjął działań zmierzających do likwidacji rzekomo fałszywego profilu. Na stronie (...) również z profilu pozwanego są zamieszczane posty sygnowane jego imieniem i nazwiskiem a dotyczące niniejszej sprawy sądowej. Na stronie „(...)” został zamieszczony scan pozwu w niniejszej sprawie. Zdaniem Sądu te okoliczności stanowią dostateczny dowód na to, że to właśnie pozwany jest autorem wpisu z 27 stycznia 2016 r.

IV. Podstawa prawna wyroku.

Powód swoje roszczenie wywodzi z treści art. 23 i 24 k.c. Art. 23 k.c. zawiera przykładowy katalog dóbr osobistych pozostających pod ochroną prawa cywilnego Należą do niego w szczególności: zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna i wynalazcza. Natomiast art. 24 k.c. reguluje kwestię roszczeń osoby, której dobra osobiste zostały naruszone lub zagrożone. Ten czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba, że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności, ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty pieniężnej na wskazany cel społeczny.

Kwestię zadośćuczynienia w razie naruszenia dóbr osobistych reguluje art. 448 k.c., który stanowi, że w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Tak więc rozstrzygając o zasadności żądań powoda Sąd winien ustalić:

- czy doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda, a jeżeli tak to jakich,
- czy działanie prowadzące do naruszenia dóbr osobistych miało charakter bezprawny, a dokładniej, czy zachodzą okoliczności wyłączające bezprawność,
- czy złożenie oświadczenia o treści i formie, jakiej domaga się powód stanowi dopełnienie czynności potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia

- w odniesieniu do żądania zadośćuczynienia także: czy działania pozwanego miały charakter zawiniony i czy żądana kwota jest adekwatna wobec doznanej krzywdy.

W ocenie Sądu treść wpisu zamieszczonego przez pozwanego w zakresie, w jaki odnosi się do powoda narusza jego dobra osobiste.

Sąd podziela pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 2010 r. II CSK 640/09, że dobra osobiste, ujmowane są w kategoriach obiektywnych, jako wartości o charakterze niemajątkowym, ściśle związane z człowiekiem, decydujące o jego byciu, pozycji w społeczeństwie, będące wyrazem odrębności fizycznej i psychicznej oraz możliwości twórczych, powszechnie uznane w społeczeństwie i akceptowane przez system prawny. Nierozzerwalne związanie tych wartości, jako zespołu cech właściwych człowiekowi, stanowiących o jego walorach, z jednostką ludzką wskazuje na ich bezwzględny charakter, towarzyszący mu przez całe życie, niezależnie od sytuacji w jakiej znajduje się w danej chwili.

Cześć, dobre imię i dobra sława człowieka są pojęciami obejmującymi wszystkie dziedziny życia osobistego, zawodowego i społecznego. Naruszenie czci może więc nastąpić zarówno przez pomówienie o ujemne postępowanie w

życiu osobistym i rodzinnym, jak i przez zarzucenie niewłaściwego postępowania w życiu zawodowym mogące narazić na utratę zaufania potrzebnego do wykonywania zawodu lub innej działalności.

W istocie słusznie wskazuje pozwany, że zasadnicza część wypowiedzi odnosi się do działań W. P. ustanowionego przez Sąd przedstawicielem do prowadzenia bieżących spraw (...) Klubu (...) w okresie zawieszenia Zarządu Stowarzyszenia. W zarzuty kierowane pod adresem W. P. (m.in. brak podjęcia czynności zmierzających do ujawnienia prawa użytkownika wieczystego (...) w odniesieniu do nieruchomości w S.) „wpisano” obok innych osób także powoda J. Z.. Wypowiedź ukazała się w kontekście nabrzmiałego sporu pomiędzy Zarządem (...) a Prezydentem Miasta S. na tle praw do nieruchomości, na których usytuowane były obiekty (...) w S., związanych z tym spraw cywilnych (rozwiązanie stowarzyszenia (...)) i karnych. W istocie użyte przez pozwanego słowo kradzież nie może być rozumiane w znaczeniu określonym w kodeksie karnym. Niewątpliwie jednak oznacza bezprawne zagarnięcie wartości majątkowych, co sposób oczywisty budzi negatywne konotacje. Ocena czyichś działań jako kradzieży wiąże się z przypisaniem tej osobie nieakceptowalnych społecznie zachowań i godzi w jego dobre imię tj. tzw. cześć zewnętrzną. Osoba taka jest postrzegana przez innych jako niebudząca zaufania, dopuszczająca się czynów niegodziwych. Skaleń naruszenia potęguje dodatkowo fakt, że powód pełni różne funkcje społeczne, wymagające zaufania. Współpracuje z dziećmi i młodzieżą, a także rozporządza środkami publicznymi, pozyskuje sponsorów dla działalności sportowej.

W ocenie Sądu działanie pozwanego miało charakter bezprawny.

Przesłanka bezprawności ujmowana jest w prawie cywilnym szeroko.

Przyjmuje się, że bezprawne jest działanie nie tylko sprzeczne z normami prawnymi, ale nawet z porządkiem prawnym oraz zasadami współżycia społecznego. Najszerzej pojęcie bezprawności naruszenia dóbr osobistych zostało ujęte w orzeczeniu Sądu Najwyższego z dnia 19 października 1989 r. II CR 419.89, w którym Sąd uznał za bezprawne każde działanie naruszające dobro osobiste, jeżeli nie zachodzi żadna ze szczególnych okoliczności je usprawiedliwiających.

Pozwany jako okoliczność wyłączającą bezprawność wskazał:

- adekwatność dokonanej oceny do zaistniałych faktów (związanych z „przejęciem majątku (...) przez (...))
- prawo do dozwolonej krytyki w szczególności osób pełniących funkcje publiczne.

Wśród wypowiedzi naruszających cześć lub dobre imię odróżnia się wypowiedzi opisowe (podlegające weryfikacji z punktu widzenia kryterium prawdy lub fałszu) oraz wypowiedzi ocenne, które są dozwolone jeżeli mieszczą się w granicach rzeczowej i konstruktywnej krytyki. Niekiedy wskazuje się, że przeprowadzenie wyraźnej linii demarkacyjnej między obu rodzajami wypowiedzi nie zawsze jest możliwe. Ocena zgodności z prawem takich ocen sprowadza się do ustalenia, czy zostały one wyprowadzone z dostatecznych przesłanek, przy zachowaniu należytej staranności wymaganej dla pozyskania informacji o ich istnieniu, a także, czy ocena została wyrażona w sposób nieadekwatny.

Jak już wskazano pozwany wbrew zobowiązaniu Sądu nie przedstawił twierdzeń co do tego, jakie konkretnie działania powoda stanowiły o tym, że brał on udział we wspomagananiu przedsięwzięć zmierzających do całkowitego przejęcia majątku (...).

Pozwany ograniczył się do twierdzeń, z których wynikało, że na skutek decyzji Prezydenta Miasta S., Sądu oraz działań W. P. doszło do wygaśnięcia prawa dzierżawy na rzecz (...) i ustanowienia tego prawa na rzecz (...). Nie przytoczył twierdzeń co do tego, że powód uzyskał jakieś osobiste korzyści kosztem majątku (...). Pozwany nie wykazał zatem, aby jego ocena została wyprowadzona w oparciu o adekwatne fakty.

W ocenie Sądu wypowiedź pozwanego w odniesieniu do powoda nie może stanowić realizacji prawa do krytyki.

Należy mieć także na uwadze, że wypowiedanie ocen i opinii o postępowaniu osób zaangażowanych społecznie stanowi przejaw korzystania z chronionego konstytucyjnie prawa do swobody wypowiedzi. Wolność wyrażania opinii służy debacie publicznej, która jest niezbędna dla prawidłowego funkcjonowania społeczeństwa demokratycznego. W jej trakcie następuje wymiana poglądów oraz informacji dotyczących spraw budzących zainteresowanie opinii publicznej, w tym dotyczących osób pełniących funkcje publiczne. Z tego względu ochrona wolności wypowiedzi ma na celu ważny interes społeczny. Jak stwierdził Europejski Trybunał Praw Człowieka w wyrokach: z dnia 26 lutego 2002 r. Nr 28525/95 (Lex nr 75865) oraz z dnia 6 kwietnia 2006 r. Nr 43797/98 (Lex nr 176843), art. 10 ust. 2 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności pozostawia wąski margines na ograniczenie wypowiedzi politycznych lub debat w przedmiocie kwestii leżących w interesie publicznym.

Zdaniem Sądu jednak wypowiedź pozwanego w odniesieniu do powoda stanowi nadużycie prawa do krytyki. Powód jest osobą publiczną (pełni funkcje w stowarzyszeniach i organizacjach), winien liczyć się z krytycznymi ocenami swoich poczynań. W ramach debaty publicznej jest jak najbardziej dozwolona negatywna ocena działań Prezydenta Miasta, przedstawiciela (...), czy też innych osób zaangażowanych w sprawę. Jednakże przypisanie określonym osobom szeroko rozumianej kradzieży wykracza poza ramy negatywne oceny zmian związanych z prawem korzystania z nieruchomości w S.. Zakłada osobiste korzyści osób, do których odnosi się ta ocena. Osiągnięcia tego rodzaju korzyści przez powoda pozwany nie wykazał. Nie przedstawił nawet twierdzenia co do tego, z jakich okoliczności w odniesieniu do powoda taką ocenę wyprowadził. Jakkolwiek więc wpis zamieszczony przez powoda stanowił wypowiedź w ramach debaty publicznej to zasady dozwolonej krytyki zastały w nim przekroczone.

Sąd uznał więc, że doszło do bezprawnego naruszenia dobrego imienia powoda.

Powód domagał się nakazania publikacji stosownego oświadczenia na łamach (...).

Sąd uznał, że tego rodzaju żądanie wykracza poza potrzebę usunięcia skutków naruszenia i może okazać się zbyt dolegliwe dla pozwanego. Adekwatność żądanych zachowań dla usunięcia skutków naruszeń wymaga, aby krąg podmiotów, do których ma dotrzeć oświadczenie o przeproszeniu odpowiadał temu, który zapoznał się z inkryminowanymi treściami.

Publikacja wpisu miała miejsce na stronie „(...)” na F.. Stronę tę odwiedzają osoby zainteresowane (...), a w szczególności działalnością (...)w S.. Natomiast (...) jest czasopismem regionalnym, docierającym do szerokiego kręgu odbiorców. Koszt publikacji ogłoszenia może stanowić dodatkową dolegliwość dla pozwanego.

Dlatego Sąd nakazał zamieszczenie oświadczenia na stronie „(...)”. Sąd dokonał niewielkiej zmiany redakcyjnej oświadczenia w odniesieniu do treści żądanej przez powoda. Wykreślono sformułowanie „pan J. Z. nie dopuścił się kradzieży na szkodę (...) Klubu (...)”. W postępowaniu niniejszym nie przeprowadzono dowodu na tę okoliczność. Istota sporu dotyczyła jedynie tego, czy pozwany miał dostateczne przesłanki, aby taką ocenę wyprowadzić.

Sąd uznał, że żądanie zapłaty zadośćuczynienia na cel społeczny jest częściowo uzasadnione. Nie ulega wątpliwości, że działanie pozwanego miało charakter nie tylko bezprawny, ale i zawiniony. Pozwany był doskonale zorientowany w sytuacji (...) i roli powoda. Miał możliwość weryfikacji okoliczności, na których opierał swe oceny.

Zadośćuczynienie na podstawie art. 448 k.c. na cel społeczny ma wymiar represyjny. Zdaniem Sądu żądanie zapłaty kwoty 10000 zł. nie jest uzasadnione i stanowiłoby sankcję zbyt daleko idącą. Zapłata kwoty 2000 zł. będzie stanowiła niewątpliwie dolegliwość odczuwalną majątkowo. Może stanowić istotny bodziec dla powstrzymania się na przyszłość od naruszeń dóbr osobistych innych osób.

V. Koszty procesu.

Sąd zasądził od pozwanego jako strony przegrywającej spór (art. 98 k.p.c) na rzecz powoda kwotę 2260 zł. tytułem zwrotu kosztów procesu. Kwota ta obejmuje: opłatę od pozwu 600 zł., koszty zastępstwa procesowego do

roszczenia o ochronę dóbr osobistych 1080 zł. oraz kwota 580 zł. jako koszty zastępstwa procesowego od częściowo uwzględnionego roszczenia o zapłatę.